

kritike druge izdaje Leskienovega „Handbucha“ s sedanjo peto izdajo, oziroma „gramatiko“. Večina točk, ki se tam omenja, je ali stopila v ozadje kot gotova, jasna stvar, ali pa je dosegla dandanes povoljno razlago; n. pr. imper. dažde, ki si ga Oblak še nikakor ni mogel tolmačiti, je sedaj že mnogo bliže svoji razlagi. H koncu se mora častno omeniti jasna in precizna dikcija, popolnost, preglednost, lepi, točni nemški prevod slovanskih izrazov.

Mogel bi kdo vprašati, kako je razmerje Leskienovega „Handb.“ k Vondrákovi gramatiki. Na kratko se lahko reče, da goji Vondrák bolj tradicije dunajske filološke šole, Leskien eden izmed stvariteljev novejše nemške lingvistične šole, in kot tretja se pridružuje ruska čista lingvistična šola akademika Fortunatova, izvzemši seveda ruske filologe, kakor Sobolevskega, ki hodijo po navadi svoja pota. Končni cilj je vsem seveda isti, metode in principijalni nazori pa so večkrat različni.

Morebiti bi bil za začetnike želeli še popolnoma kratek goli obris jezikovne strukture stare cerkvene slovanščine s potrebnimi podatki strokovne literature. Gotovo pa tvorita obe omenjeni Leskienovi knjigi neobhodni in vedni pripomoček za vsakega slavista in tistega, ki se hoče poučiti o sedanjem stanju znanja stare cerkvene slovanščine.

Dr. Rajko Nachtigall.

Novi Akordi. Urejuje dr. Gojmir Krek. Zalaga L. Schwentner v Ljubljani. Let. X. (1911), št. 3. in 4.

V „Glasbeno-književni prilogi“ 3. zvezka je tudi topot mnogo zanimivega gradiva. Fran Gerbić podaja v črtici iz svojega življenja dragocene podatke o ustanovitvi slovenske opere pri „Dramatičnem društvu v Ljubljani.“ Janko Žirovnik opisuje postanek in razvoj „Žirovnikovega zbora“ v Št. Vidu nad Ljubljano, Marko Bajuk pa objavlja nekaj zelo umestnih opazk k IV. zvezku Žirovnikovih „Narodnih pesmi.“ Pod rubriko „Gledišče“ je temeljita strokovna ocena Hatzejeve opere „Povratak“ iz peresa dr. Ernesta Krajaškega. Poleg tega pa je nešteto drugih informativnih, poučnih in umestnih ocen koncertov, notic o napredku slovenske glasbe itd. Opetovano moram ponavljati, da obilica in mnogovrstnost gradiva književne priloge N. A. nadkriljuje visoko marsikateri tuji glasbeni list in je le obžalovati, da zanimanje za ta naš krasni list sicer raste, a to tako počasi!

Tretji zvezek prinaša poleg omenjene književne priloge Stanko Premrlovo „Sonatino“ za klavir, dr. G. Krekovo invencijo „Blagor jim!“ za mešan zbor, Oskar Devov moški zbor „Kvišku plava...“ in dva solospesva: Santlovo „Narodno“ in Ž. Polasškovo „Da sem jaz ptičica...“ Premrlova „Sonatina“ je edino delo te vrste med nami. Žal, pečali smo se vedno v prvi vrsti z ozko-mejnimi moškimi zbori in pri tem zanemarjali klavir, solospjev, zlasti večje glasbene oblike. Za glasbene, klavirske šole nimamo skoro ničesar. Premrlova, po iznajdbi in izpeljavi kaj prijetna Sonatina bo dobrodošla vsem učencem naših glasbenih šol, ki so se izvili iz prvih letnikov. Prepričan sem, da jo skoro vidimo na programih vsakoletnih produkcij gojencev Glasbene Matice. — Tudi dr. Krekova invencija „Blagor jim!“ je edina skladba te smeri pri nas. Visoke in plemenite umetnosti polno delo je vredno zlata in bo proizvajano služilo v čast našim velikim mešanim

zborom. — Oskar Dev očitno napreduje. Skladba „Kvišku plava . . .“ je vseskozi delo resnega umetnika. Težav sicer ne nudi v intonaciji, pač pa v prednašanju, ker je tu treba dobrih basov in se mora pevec v besedilo kakor v skladbo globoko zamisliti. — Šantlova „Narodna“ je ljubka, kratka skladbica, ki bo gotovo našla več ljubiteljev, kakor Polaškova harmonsko preobložena „Da sem jaz ptičica . . .“ Ne rečem, da mi ne ugaja, a ta bleščeči nakit ne odgovorja presrčnemu besedilu, ki pa ga je vrhutega Polašek celo okrajšal ter mu vzel, rekel bi, prijetni vonj in sladkobo. Polašek n. pr. komponira:

„Pa o zvestobi mu svoji bi pela,
sladko mu pevala.“ (Izpusti: — „noč bi in dan“ —.)

Ali drugo kitico (prepričan sem, da skladatelj ni mislil na ostale kitice, ali vendar bi jih rad marsikdo pel):

„Ljubko duhtela bi, krasno žarela,
da bi v nedeljo me“ (— „zrla vsa vas.“ — manjka)

Polašek morda ni poznal vsega besedila, ali pa ga kot inorodec ni — razumel. —

Četrty zvezek je posvečen naši „Glasbeni Matici“. Obsega poleg prisrčne spremnice uredništva šestero zborov skladateljev, ki so bili v zadnjem času s svojimi glasbenimi deli zastopani na koncertih „Glasbene Matice“. — Dr. Krekov moški zbor „Bratje, v kôlo se vstopimo!“ živ, prekrasen poziv moškemu zboru „Gl. Matice“, je ženijalno delo. Takega moškega zbora ni vsej slovenski glasbeni literaturi. Na prvi pogled je videti sicer težak, ali pevnost vsakega glasu odvzame vse težave. Niti nenavadni postopi basov v začetku in ob koncu niso dobrim pevcem neizvedljivi. Zlasti pa me je navdušil srednji del „Meno mosso“. Ti kontrapunkti drugega basa bodo našim pevcev slastni užitek. Za skladbo je treba kvalitativno in kvantitativno dobrih zborov. — Mešani zbor Gerbičev „Po zimi“ je ljubko naroden, ne pretežek. Del: „Saj čakal sem te pretežko —“ ne more biti bolj narodno uglašen, kakor je. Ob koncu kar vidim, kako pada sneg. Tudi Jenko, zaslužen starček, se je še mladeniško navdušil za „Boga in rod“. — Krasna je Ferjančičeva „V jutranji zarji“. K lepemu tekstu se tesno privija glasbeno tolmačenje; oboje ena sama nerazdružena lepota! Dokaj težka skladba bo na poslušalce močno vplivala. — Za mojim zborom „Pusto je . . .“ pride kot zadnji Juvanec z mešanim zborom „Izgubljeni cvet.“ Pridružujem se glede teksta sodbi g. Prelovca v Učit. Tovarišu. Sicer pa je skladba prisrčna, samo da je navzlic označbi „v narodnem tonu“ menj narodna kot Gerbičeva „Po zimi“. Priporočati pa jo morem vsem pevskim zborom boljše vrste najtopleje. — Vse skladbe so koncertnega tipa in dragocen prispevek tej naši glasbeni literaturi. *E. Adamič.*

Jefftejeva prisega. Besede zložil Simon Gregorčič. Za zbor, soli in orkester uglasbil P. Hugolin Sattner. Izdala in založila „Glasbena Matica“ v Ljubljani 1911. Cena 5 K.

Delo je prirejeno v pričujoči izdaji s klavirskim spremljevanjem, kar se mi zdi jako srečna misel, ker bo skladba vsled tega našla pot tudi na manj koncertne odre kakor je Matičin, in to ne bi bilo pretežko. Skladba je pisana lahko umljivo, lahko pevno, vsekakor izvedljivo nekaterim boljšim pevskim zborom. Orkester tudi ni neobhodno potreben, in solisti bodo po vestnem študiranju s pridom zmogli svoje partije.

Skladbo je „Glasb. Matica“ izvajala trikrat in vsakokrat s popolnim uspehom, kar je dokaz, da je Jefftejeva prisega znamenito delo. Zlasti nam Slovencem je